

در سیمینار لندن چه گذشت؟ محمد اکرام اندیشمند

سیمینار "نقد و بررسی دومین انتخابات ریاست جمهوری افغانستان" بروز های 12 و 13 دسمبر 2009 برابر با 21 و 22 قوس 1388 پس از تدویر انتخابات ریاست جمهوری نخستین بررسی در نوع خود از سوی یک نهاد پژوهشی و مطالعاتی در خارج از کشور بود. در این سیمینار که از سوی "کانون مطالعات و پژوهش های خراسان" در شهر لندن تدویر یافت انتخابات مذکور از زاویه ی مختلف مورد بحث و ارزیابی قرار گرفت. اما آنچه که دیدگاه مشترک این مباحث را در سیمینار تشکیل میداد، تأکید بر نقص و نا کارایی نظام سیاسی حاکم بر کشور در جهت شکل گیری یک دولت سالم، مؤثر و مبتنی بر دموکراسی و عدالت اجتماعی بود. در سخنرانی ها و تحلیل بسیاری از سخنرانان سیمینار و مباحث پرسش و پاسخ شرکت کنندگان به این نکته انگشت گذاشته شد که برگزاری انتخابات شفاف و عادلانه در سیستم نا کارآمد و غیر عادلانه ی موجود سیاسی افغانستان و در میکانیزم انتخاباتی این سیستم از همان آغاز مخدوش و پرسش بر انگیز می نمود. این نکته به عنوان یک پرسش جدی در بسیاری از بحث های سیمینار مطرح شد که آیا تعیین کمیسیون انتخابات از سوی رئیس جمهور کرزی که خود یکی از کاندید های این انتخابات بود، استقلالیت کمیسیون را به چالش نمی کشاند؟ در این

مباحث استناد به قانون اساسی افغانستان در تعیین اعضای کمیسیون مستقل انتخابات از سوی رئیس جمهور، انعکاس ضعف و نارسایی قانون اساسی ارزیابی گردید.

جالب این بود آنچه را که سیمنار لندن در مورد میکانیزم انتخابات به عنوان یک پرسش اساسی مطرح کرد روزهای بعد (16 دسامبر 2009) در نظریات ناظران اتحادیه ی اروپا انعکاس یافت. "تایس دیرمن" عضو پارلمان اروپا و رئیس هیئات ناظر این اتحادیه حتی به دولت افغانستان توصیه کرد تا زمانیکه اصلاحاتی در سیستم برگزاری انتخابات بوجود نیاید انتخابات دیگری برگزار نشود. رئیس تیم ناظر اتحادیه ی اروپا اولین اصلاح را در مورد استقلال کمیسیون مستقل انتخابات پیشنهاد کرد که تعیین کمیسیون توسط رئیس جمهور استقلالیت این کمیسیون را زیر سوال میبرد. وی گفت اعضای کمیسیون در یک سیستم و میکانیزمی تعیین شوند که استقلال خود را حفظ کرده بتوانند و تا زمانیکه کمیسیون انتخابات مستقل نباشد، راه برای هرگونه تقلب در انتخابات باز می باشد.

بدون تردید تعیین کمیسیون مستقل انتخابات توسط رئیس جمهور آنهم رئیس جمهوری که خود یکی از نامزدان انتخابات باشد با استقلال کمیسیون مغایرت دارد؛ اما نکته ی قابل تذکر این است که ناظران اتحادیه اروپا ضعف و نقص نظام سیاسی حاکم را تنها از زاویه ی انتخابات مطالعه و مشاهده کرده اند. در حالی که قانون اساسی افغانستان و نظام سیاسی مبتنی بر این قانون ضعف ها و نواقص فراوانی در خود نهفته دارد. اگر ناظران اتحادیه ی اروپا به این نتیجه رسیده اند که تا زمانی راه برای تقلب در انتخابات باز است که کمیسیون انتخابات افغانستان مستقل نباشد، نتیجه ی مباحث سیمنار لندن ضرورت تغییر در قانون اساسی و نظام سیاسی افغانستان بود. بدون چنین تغییری نه تنها راه برای تقلب در هرانتخاباتی باز خواهد بود، بلکه دولت فاسد و غیر مؤثر در افغانستان ادامه خواهد یافت و مسیر عدالت، ثبات و پیشرفت در این کشور همچنان مسدود باقی خواهد ماند.